



ACCIONS REALITZADES EL 2013

JORNADES, REUNIONS TÈCNIQUES, TALLERS PARTICIPATIUS I PRESENTACIONS

El 2013 i a través del projecte *Territoris Surers*, cofinançat pel Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient i el FEADER, RETECORK ha estat present a actes celebrats per tota la geografia surera espanyola.

Destacar la realització de tallers participatius a diferents municipis surers amb l'objectiu de que entre els agents socials, econòmics i l'administració, es busquin noves línies de treball i explotació sostenible dels territoris surers, per exemple, el turisme de naturalesa.

D'altra banda, la Xarxa ha participat a jornades com *La Mujer y el Corcho: asignatura pendiente* a San José del Valle, *Corcho Virgen del Alcornocal* a Cortes de la Frontera, les *V Jornadas Gastronómicas y Agroalimentarias "Parque Natural Tajo Internacional"*, assistit al *I Congreso Ibérico de la Dehesa y el Montado* a Badajoz, etc. Cal ressaltar també la participació de RETECORK a l'organització de la *II Trobada de Museus i Centres d'Interpretació Surers* i la *XI Festa de la Pela* de Llofriu, Palafrugell.

Per finalitzar, al marge del projecte *Territoris Surers*, la Xarxa ha assistit a actes a Portugal i França, i a la *III Setmana Forestal Mediterrània*, celebrada a Tlemcen, Argèlia.

- 10 de gener: **Realització d'una sessió de taller participatiu a Hornachuelos**, amb 17 participants que representaven als sectors agrícola i forestal, apicultura, turisme, universitat, administració local, etc. Es van discutir les diferents oportunitats que generen els paisatges de sureda, no només en el relacionat amb l'extracció del suro sinó vinculat a subproductes com l'apicultura i a les activitats recreatives al medi natural. S'insistí en la necessitat de donar a conèixer el paper estratègic que tenen les suredes per mantenir la biodiversitat dels espais rurals.
- 10 de gener: **Inauguració de la mostra fotogràfica Paisatge Surer. Mediterrani. Divers.** a **Hornachuelos** amb la presència de l'Alcalde del municipi, el President de l'Assemblea, el President de la Comissió Executiva i altres membres de la Xarxa així com els assistents al taller participatiu que es va realitzar prèviament i ciutadans d'Hornachuelos interessats. L'exposició es va instal·lar a la biblioteca municipal, on es va acompanyar de fotografies de sureda d'Hornachuelos que servien de complement.



- 11 de gener: **Realització d'una sessió de taller participatiu a Alcalá de los Gazules.** Assistiren representants dels municipis de Los Barrios, Alcalá de los Gazules, de l'Associació d'Amics del Parc Natural i d'empreses vinculades a la gestió forestal i al turisme de naturalesa. En el debat es posà de manifest la falta de polítiques forestals que donin suport a la recuperació de les suredes i també a la impossibilitat d'integrar tota la cadena de valor del producte en el mateix territori, ja que no existeixen fàbriques que elaborin producte final tot i que s'ha intentat la creació d'aquest tipus d'equipament. No obstant, es va destacar que el Parc Natural és un recurs turístic de primera magnitud en el que es poden generar nous productes turístics.



- 1 de febrer: **Realització d'una sessió de taller participatiu a Navahermosa, Castella-la Manxa.** Al taller hi van assistir més de 30 persones, representant a l'Ajuntament, empreses de preparació del suro, fabricació de taps i altres produc-

tes, associacions cíviqes, cooperativa d'oli, empresaris turístics, etc. Es va establir un debat molt intens sobre les noves oportunitats que representa la gestió de les suredes i la producció surera en aquest municipi. S'analitzen també les oportunitats que té la valorització dels paisatges surers, a l'estar el municipi situat a l'entorn del Parc Nacional de Cabañeros.

- 1 de febrer: **Inauguració de la mostra fotogràfica Paisatge Surer. Mediterrani. Divers.** al Museu del Suro de Palafrugell. A l'acte, al qual hi assistiren 70 persones, fou presidit per l'Alcalde de Palafrugell i el President de la Comissió Executiva de la Xarxa, i també hi van participar el fotògraf Lluís Català, autor de les fotografies, i el professor Carles Barriocanal, Doctor en Geografia i professor associat al Departament de Geografia de la Universitat de Barcelona, qui va fer una ponència sobre les suredes i els seus beneficis ambientals.



- 13 i 14 de febrer: **Segona Trobada de Museus i Centres d'Interpretació Surers** en el marc de les jornades tècniques *Recursos pels Museus i el patrimoni en la nova economia*, celebrades a la nova seu del Museu del Suro de Palafrugell. Les jornades van comptar amb la participació de qualificats especialistes i es van debatre temes relacionats amb les noves estratègies per la sostenibilitat dels museus. També sobre les oportunitats que es poden generar a partir d'una tasca rigorosa amb el turisme cultural, la recerca de noves formes de finançament, el treball cooperatiu i en xarxes, siguin temàtiques o territorials, a escala nacional o europea.



En relació a la *II Trobada Europea de Museus i Centres d'Interpretació Surers*, emmarcada en el projecte *Territoris Surers*, hi van participar representants dels museus o centres d'interpretació:

- Ecomuseu de Seixal, Portugal
- Musée du Liège de Maureillas-las Illas, França
- Museo del Sughero de Calangianus, Itàlia
- Museo de la Identidad del Corcho de San Vicente de Alcántara, Espanya
- Red Andaluza de Museos y Centros Etnográficos, Espanya
- Museu del Suro de Palafrugell, Espanya

A la reunió s'establí un possible pla de treball en el qual es vinculava la cooperació entre les entitats en relació als següents eixos: Museu, suro i educació; Museu, suro i sensibilització ciutadana; Museu, suro i innovació; Museu, suro i Desenvolupament local.

- 5 de març: **Assistència a una jornada tècnica sobre la *culebrilla* del suro**, organitzada pel Consorci Forestal de Catalunya, que es va desenvolupar a Santa Coloma de Farners. S'hi presentaren treballs realitzats amb aquesta problemàtica així com diferents estudis que s'estan realitzant en relació a aquesta plaga que pateix la sureda.

- 11 de març: **Assistència a la jornada de presentació de l'estudi sobre el valor dels serveis ambientals de la sureda**, celebrada al Museu del Suro de Palafrugell en el marc d'una Assemblea de FSC Espanya. La presentació va anar a càrrec de l'Institut Català del Suro, l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) de la Universitat Autònoma de



Barcelona i l'empresa Inèdit. L'estudi es basa en la quantificació econòmica dels serveis ambientals que generen les suredes en funció del seu nivell de gestió.



- 17 al 21 de març: **Participació a la III Setmana Forestal Mediterrània** centrada en la temàtica *Els boscos mediterranis al servei del desenvolupament sostenible dels territoris: quines estratègies de mitigació i adaptació s'han de seguir per fer front al canvi global?*, celebrada en Tlemcen, Argèlia.

RETECORK va tenir l'oportunitat d'assistir-hi i, a més, va presentar un pòster lligat a la sureda i als objectius i línies de treball de la Xarxa, en el marc de les comunicacions sobre la contribució dels boscos mediterranis al desenvolupament sostenible dels territoris rurals, una de les quatre línies de comunicació establertes. Cal destacar també la participació del Institut Méditerranéen du Liège de Vivès, França. Aquesta experiència ha estat molt positiva ja que fins el moment, RETECORK no havia tingut l'ocasió de presentar-se per sí mateixa al nord d'Àfrica.



- 16 al 18 d'abril: **Participació a la Fira Internacional del Suro– FICOR de San Vicente de Alcántara** amb un programa molt extens d'activitats relacionades amb la promoció del suro i els seus productes. En el marc d'aquesta fira, a part de celebrar reunions generals de la Xarxa, es participà a una taula rodona, es disposà d'un estand i es va presentar el manual

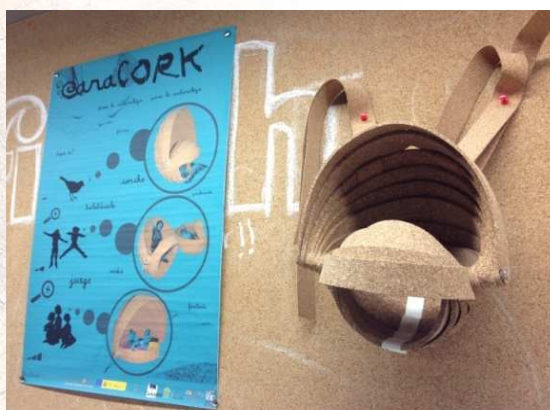
de bones practiques per la creació de producte turístic a territori surer creat mitjançant el projecte pilot.

- 22 al 26 de maig: **Participació a la V Feira Internacional da Cortiça – FICOR de Coruche**, caracteritzada per oferir una àmplia fira relacionada amb el suro, el territori del montado y de Coruche; a més de conferències i debats de caràcter científic i altres activitats amb la intenció d'arribar a tots els públics i sensibilitzar a la població de la importància i potencialitat del suro (desfilada de moda en suro,



música, cates de vi, etc.). En aquest marc es presentà el manual de bones practiques per la creació de producte turístic a territori surer creat mitjançant el projecte pilot, així com es celebrà paral·lelament una reunió extraordinària de la Comissió Executiva i una altra de l'Assemblea General de la Xarxa.

- 28 de maig al 12 de juny: **Desenvolupament de la tercera iniciativa del CorkLab** com a *workshop* especialitzat en suro dins del Màster en Disseny i Arquitectura d'ELISAVA, l'Escola Superior de Disseny i Enginyeria de Barcelona, ideat en el marc del projecte *Territoris Surers*. El *CorkLab* 2013 es va iniciar de nou amb una sessió d'immersió al sector surer, realitzada a Palafrugell, en la qual es van visitar empreses, el Museu del Suro de Palafrugell i un enginyer forestal va poder explicar el cicle, la gestió i l'aprofitament de la sureda. A l'aula, es va seguir amb una altra sessió teòrica però majoritàriament es va deixar treballar als alumnes, els quals el dia 12 de juny presentaren les seves propostes amb l'objectiu de dissenyar un habitacle que pogués ser un niu per ocells a escala 1:1 però que a la vegada es transformés en una cabana o espai lúdic per nens i adults a escala 1:100.



- 22 de juny: **XI edició de la Festa de la Pela de Llofriu**, en la que participà RETECORK en la seva organització i, mitjançant el projecte pilot *Territoris Surers*, oferí una ponència del Dr. Martí Boada, geògraf, naturalista i doctor en Ciències Mediambientals sobre la sureda. La jornada presentà un ampli i variat programa d'activitats a través del qual es va poder contemplar una demostració de la pela del suro, tallers artesanals, el procés pre-industrial de fabricació de taps, presentacions, audiovisuals, exposicions, etc.



- 29 de juny: **Participació a la I Jornada Corcho Virgen del Alcornocal** celebrada al Centre de Visitants de Cortes de la Frontera i organitzada per Guadalinfo, xarxa de municipis andalusos amb menys de 20.000 habitants. RETECORK va presentar a la jornada el manual de bones practiques de creació de producte turístic a territori surer, com a material elaborat i disponible per tota persona o entitat interessada amb l'objectiu de promocionar el desenvolupament sostenible en aquests territoris.
- 4 de juliol: **Realització d'una sessió de taller participatiu a Eslida** amb representants del municipi així com agents econòmics i socials de la localitat i representants de la localitat veïna d'Artana. La trobada va permetre recollir les aportacions dels assistents en l'anàlisi més local de la situació actual del sector i possibles activitats que es podrien executar pròximament lligades al Desenvolupament econòmic, social i sostenible d'aquest territori surer.
- 5 de juliol: **Participació al Primeiro Encontro Ibérico sobre Decisões de Localização e Estratégias Empresariais no Setor da Cortiça**, celebrat a l'Institut Superior d'Economia i Gestió de la Universitat Tècnica de Lisboa. El President de la Comissió Executiva, Dionísio Simão Mendes, participà a la taula rodona final, juntament amb representants d'APCOR, ASECOR, LNEG, ISA i la Universidade Católica Portuguesa.
- 24 d'octubre: **Desenvolupament de la jornada La Mujer y el Corcho: asignatura pendiente**, celebrada a San José del Valle, Cadis, la qual comptà amb la col·laboració del Grup de Desenvolupament Rural de Los Alcornocales, en el marc del projecte pilot. Entre d'altres ponències, la jornada va comptar amb una explicació detallada del projecte *Territoris Surers*, on es presentaren les principals accions desenvolupades amb la finalitat de millorar la competitivitat dels territoris surers. Posteriorment, la jornada es va centrar en el paper de la dona en el món del suro.



- 24 d'octubre: **Participació a la taula rodona *Dinamización de territorios corcheros basada en productos turísticos*** desenvolupada a València de Alcántara, en el marc de les *V Jornadas Gastronómicas y Agroalimentarias "Parque Natural Tajo Internacional"*. A més de RETECORK, van intervenir representants del Centro de Investigación del Corcho, la Madera y el Carbón Vegetal de Cicytex, del Consell Regulador de la DO Ribera del Guadiana, de l'Oficina de Turisme de l'Ajuntament d'Almendralejo i de la Ruta del Vi Ribera del Guadiana. La Xarxa va presentar el manual de bones practiques de creació de producte turístic a territori surer, creat i editat a través del projecte pilot.



- 30 d'octubre: **Reunió d'avaluació del projecte pilot** desenvolupada al Congrés dels Diputats a la que van assistir representants de 10 municipis i entitats implicades en el projecte pilot. A la reunió es van resumir totes les accions dutes a terme, presentació on també hi va assistir el President de la Comissió Executiva de RETECORK, així com diferents diputats del Congrés,

aprofitant que la reunió es realitzava a les seves instal·lacions. Per unanimitat de tots els assistents, el projecte ha estat molt ben valorat, precisant la idoneïtat i concreció de les accions a nivell local.

- 6 de novembre: **Assistència a la primera jornada del I Congreso Ibérico de la Dehesa y el Montado** celebrat a Badajoz els dies 6 i 7 de novembre. Organitzat per la Conselleria d'Ocupació, Empresa i Innovació, a través del Centro de Investigaciones Científicas y Tecnológicas d'Extremadura (CICYTEX) i la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Medi Ambient i Energia i en col·laboració d'altres entitats, la trobada té per objectiu crear un espai comú entre entitats i empreses d'Espanya i Portugal perquè tot el sistema d'I+D+i d'Extremadura i les regions luses de Centro i Alentejo sigui més eficient. Donada la importància del sector surer en totes elles, el President de la Comissió Executiva de RETECORK hi assistí durant la primera jornada.



- 11 de novembre: **Assistència del President de la Comissió Executiva a la conferència *Vinhos que salvam árvores. O papel dos vinhos na conservação dos montados***, organitzada per WWF Mediterrâneo - Portugal i celebrada al Centre de Congressos de Lisboa.

- 21 i 22 de novembre: **Assistència a les Journées Techniques du Liège a Le Plan de la Tour** (Var, França), organitzades per la Forêt Modèle de Provence i la Région Provence-Alpes-Côte d'Azur, les quals compten amb el recolzament de múltiples entitats, entre elles ASL Suberaie Varoise i l'Institut Méditerranéen du Liège. En el marc del programa d'activitats es desenvolupa una reunió de la Comissió Executiva de la Xarxa així com s'exposa la mostra fotogràfica *Paysage de Chênes-Liège. Unique. Transfrontalier*.



- 28 de novembre a l'1 de desembre: **Participació a la Feira do Montado del municipi de Portel**, a través de l'exposició fotogràfica *Paisagem Corticeira. Mediterrânea. Diversa*. L'exposició està oberta al públic fins a finals de desembre. Cal destacar que el President de la Comissió Executiva va assistir a l'acte d'inauguració de l'esdeveniment.